

Teisipäev, 13. jaanuari 2009

Riigi rahandus majandus- ja rahaliidus 2007–2008

P6_TA(2009)0013

Euroopa Parlamendi 13. jaanuari 2009. aasta resolutsioon riigi rahanduse kohta majandus- ja rahaliidus 2007–2008 (2008/2244(INI))

(2010/C 46 E/06)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 24. juuni 2008. aasta teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Riigi rahandus majandus- ja rahaliidus – 2008. Riigi rahanduse kvaliteedi roll Euroopa Liidu juhtimisraamistikus” (KOM(2008)0387);
- võttes arvesse komisjoni 13. juuni 2007. aasta teatist „Riigi rahandus majandus- ja rahaliidus – 2007. Stabiilsuse ja kasvu pakti ennetava osa tõhususe tagamine” (KOM(2007)0316);
- võttes arvesse komisjoni 7. mai 2008. aasta teatist „EMU@10 – majandus- ja rahaliidu edusammud ja ülesanded pärast kümnet tegutsemisaastat” (KOM(2008)0238);
- võttes arvesse oma 26. aprilli 2007. aasta resolutsiooni majandus- ja rahaliidu riikide rahanduse kohta 2006. aastal ⁽¹⁾;
- võttes arvesse oma 22. veebruari 2005. aasta resolutsiooni, mis käsitleb avaliku sektori rahandust majandus- ja rahaliidus – 2004 ⁽²⁾;
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 12. juuli 2007. aasta resolutsiooni 2007. aasta euroala aruande kohta ⁽³⁾;
- võttes arvesse oma 14. novembri 2006. aasta resolutsiooni 2006. aasta euroala aruande kohta ⁽⁴⁾;
- võttes arvesse oma 20. veebruari 2008. aasta resolutsiooni panuse kohta Euroopa Ülemkogu 2008. aasta kevadisel kohtumisel seoses Lissaboni strateegiaga ⁽⁵⁾;
- võttes arvesse oma 15. novembri 2007. aasta resolutsiooni teemal „Euroopa huvi: edukas toimetulek üleilmastumise ajajärgul” ⁽⁶⁾;
- võttes arvesse oma 15. veebruari 2007. aasta resolutsiooni Euroopa majanduse olukorra kohta: ettevalmistav raport 2007. aasta majanduspoliitika üldsuuniste kohta ⁽⁷⁾;
- võttes arvesse komisjoni 25. oktoobri 2005. aasta teatist „Maksu- ja tollipoliitika panus Lissaboni strateegiasse” (KOM(2005)0532) ja Euroopa Parlamendi 24. oktoobri 2007. aasta resolutsiooni samal teemal ⁽⁸⁾;
- võttes arvesse oma 3. juuli 2003. aasta resolutsiooni soopõhise eelarve koostamise kohta ja avaliku sektori eelarve koostamise kohta soolisest aspektist lähtudes ⁽⁹⁾;
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu resolutsiooni majanduspoliitika kooskõlastamise kohta majandus- ja rahaliidu kolmandas etapis ning EÜ asutamislepingu artiklite 109 ja 109b kohta, mis on lisatud eesistuja-riigi järeldustele 12. ja 13. detsembril 1997. aastal Luksemburgis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel;

⁽¹⁾ ELT C 74E, 20.3.2008, lk 780.

⁽²⁾ ELT C 304E, 1.12.2005, lk 132.

⁽³⁾ ELT C 175E, 10.7.2008, lk 569.

⁽⁴⁾ ELT C 314E, 21.12.2006, lk 125.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0057.

⁽⁶⁾ ELT C 282 E, 6.11.2008, lk 422.

⁽⁷⁾ ELT C 287E, 29.11.2007, lk 535.

⁽⁸⁾ ELT C 263 E, 16.10.2008, lk 441.

⁽⁹⁾ ELT C 74 E, 24.3.2004, lk 746.

Teisipäev, 13. jaanuari 2009

- võttes arvesse eesistujariigi järeldusi Euroopa Ülemkogu 11. ja 12. detsembri 2008. aasta kohtumise järel ning majandus- ja rahandusministrite nõukogu 16. detsembri 2008. aasta erakorralise istungi järeldusi finantskriisi ohjamise kohta;
 - võttes arvesse majandus- ja rahandusministrite nõukogu 4. novembri 2008. aasta istungi järeldusi finantskriisi lahendamiseks tehtavate rahvusvaheliste algatuste ja kriisi käsitleva rahvusvahelise tippkohtumise ettevalmistamise kohta;
 - võttes arvesse komisjoni 29. oktoobri 2008. aasta teatist „Finantskriisist taastumine: Euroopa tegevusraamistik“ (KOM(2008)0706);
 - võttes arvesse eesistujariigi järeldusi finantsturgude reguleerimise ja järelevalve tugevdamise kohta pärast 15.–16. oktoobril 2008. aastal Brüsselis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumist;
 - võttes arvesse eurorühma riikide riigipeade ja valitsusjuhtide 12. oktoobri 2008. aasta kohtumist, mille eesmärk oli vastu võtta majanduskriisiga võitlemise koordineeritud päästekava;
 - võttes arvesse majandus- ja rahandusministrite nõukogu 7. oktoobri 2008. aasta istungi järeldusi vahetu reageerimise kohta finantsturgude ebastabiilsusele ning Euroopa Parlamendi 22. oktoobri 2008. aasta resolutsiooni Euroopa Ülemkogu 15. ja 16. oktoobri 2008. aasta kohtumise kohta (¹);
 - võttes arvesse majandus- ja rahandusministrite nõukogu 14. mai 2008. aasta järeldusi sotsiaalvaldkonna kulutuste tõhususe ja tulemuslikkuse tagamise kohta tulevikus ning edasiste sammude kohta riigi rahanduse kvaliteedi analüüsimisel;
 - võttes arvesse majandus- ja rahandusministrite nõukogu 9. oktoobri 2007. aasta järeldusi riigi rahanduse kvaliteedi ja avaliku halduse kaasajastamise kohta;
 - võttes arvesse majandus- ja rahandusministrite nõukogu 10. oktoobri 2006. aasta järeldusi riigi rahanduse kvaliteedi kohta;
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A6-0507/2008),
- A. arvestades, et meie kohustuseks tulevaste põlvkondade ees on hoolitseda riigi rahanduse kõrge kvaliteedi eest, mis oleks suunatud säästvale arengule; arvestades, et see on praeguses turusegaduste olukorras varasemast veelgi olulisem;
- B. arvestades vajadust arendada Euroopa tasandil ja eelkõige euroalal kooskõlastatud kvaliteetset riigi rahanduspoliitikat, mida kujundatakse ja hinnatakse standardiseeritud ühiste vahenditega ning mille eesmärk on toetada kasvu kogu perioodi jooksul, et aidata lahendada demograafilise muutuse, globaliseerumise ja kliimamuutusega seotud probleeme;
- C. arvestades, et riigi rahanduse eesmärk peaks olema makromajandusliku raamistiku toetamine, avalike teenuste ja kaupade pakkumine ning turutõrgete ja välismõjude leevendamine;
- D. arvestades, et kasvu toetava kvaliteetse riigi rahanduspoliitika kontseptuaalne ja tegevusraamistik ning kasvu muutmine kvaliteetse riigi rahanduspoliitika tähtsaimaks võrdluspunktiks on lahutamatu seotud seisukohaga, et liikmesriikide eelarvepoliitika ja avaliku sektori kulutusi hõlmav poliitika peavad olema suunatud heaoluriigi ja sotsiaalkindlustuskaitse säilitamisele ja uuendamisele ning vahendite ümberjaotamisele;

(¹) Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0506.

Teisipäev, 13. jaanuari 2009

- E. arvestades, et riiklike investeeringute madal tase Euroopa Liidus (alla 3 % SKPst) ja killustatus kahjustavad pikaajalise jätkusuutliku kasvu eesmärki, mis eeldab sihipäraseid ja prioriteete järgivaid riiklikke kulutusi;
- F. arvestades, et on vajalik ja asjakohane analüüsida ning hinnata riigi rahandust ja selle jätkusuutlikkust soolisest aspektist,

Muutused majandustrendides aastatel 2007 ja 2008, majandus- ja finantskriis ning tulevikuväljavaated

1. märgib, et riigi rahanduse olukorra analüüsis 2007. aastal ja 2008. aasta esimesel poolel ilmneb selgesti majandustrendi muutumine; märgib, et kõige viimased majandusprognosid viitavad surutise suundumusele koos jätkuvalt madala inflatsioonitasemega ja sissetulekute erinevuse suurenemisega;
2. väljendab muret Euroopas ja maailmas hetkel valitseva keerulise majandus- ja finantsolukorra pärast, mis loob seninägematut ebastabiilsust, ning võtab teadmiseks uue areneva dünaamika riigi ja turu vahelistes suhetes ning muudatused raha- ja majanduspoliitikas, kus hoolimata turutõrgetest ning eeskirjade ja järelevalve puudumisest on avaliku sektori sekkumine saavutamas keskset rolli, mõnikord toimub lausa riigistamise kujul;
3. märgib, et kriis strateegilistes sektorites, eriti finants- ja transpordisektoris, kannustab riiklikke investeeringuid ettevõtete ülevõtmise, kusjuures ei pöörata tähelepanu sellele, et päästeoperatsioonid piirduksid üksnes Euroopa majanduse jätkusuutlikkuse ja arengu seisukohast rangelt vajalike investeeringutega ning tagataks, et neid ei teostata ainult riiklikest huvidest lähtuvalt;
4. on seisukohal, et komisjon ja liikmesriigid peavad ette nägema, et nõuetekohaselt hinnatakse suurtele tööstusharudele ning finants- ja krediidisektorile antava avaliku sektori toetuse ja osaluse tagajärgi riigi rahanduses; peab kasulikuks ka kõnealuste tagajärgede hindamist seoses konkurentsi, siseturu toimimise ja võrdsete võimaluste säilitamisega;
5. rõhutab, et läbivaadatud stabiilsuse ja kasvu paktiga võimaldatakse juba meetmete võtmist eriti tõsistes olukordades ja et rahandusalane konsolideerumine ning stabiilsuse ja lähenemise kavades seatud eesmärgid on endiselt majanduse taastumise ja kasvu jaoks äärmiselt tähtsad; toetab sellega seoses igati viimaseid eesistujariigi järeldusi Euroopa Ülemkogu 11. ja 12. detsembri 2008. aasta kohtumise järel, milles rõhutati nii riigi rahanduse paindlikkuse kui ka jätkusuutlikkuse olulisust majanduse kiire ja püsiva taastumise huvides;
6. rõhutab Euroopa tasandil koordineeritud lähenemise tähtsust maksudest kõrvalehoidumise ja maksuparadiisidega võitlemisel – avalikkuse, maksumaksja ja riigi rahanduse huvides – eriti ajal, mil suurte finants- ja tööstusettevõtete toetuseks tehtavad märkimisväärsed riiklikud investeeringud võivad ebasoodsalt mõjutada rahandusalast konsolideerumist ja riigivõla taset;

Teisipäev, 13. jaanuari 2009

7. rõhutab, et avalikkuse, maksumaksja ja riigieelarve huvides on ka tagada, et iga sekkumisega ja riiklike vahendite kasutamise ja finantsorganisatsioonide päästmiseks kaasneb nõuetekohane järelevalve, konkreetsed sammud juhtimise ja ettevõtte või institutsiooni tegutsemise parandamiseks, täpsed piirangud juhtivtöötajate tasustamisele ning selge aruandekohustus ametivõimude ees; selles kontekstis peab kasulikuks, et komisjon edendaks suuniste kehtestamist, mille abil tagada erinevate riiklike tegevuskavade järjekindel ja kooskõlastatud rakendamine;

8. on seisukohal, et mitmete liikmesriikide ulatuslik riiklik sekkumine pangandus- ja finantssektori päästmiseks ja toetamiseks toob kaasa selged tagajärjed riigi rahanduses ja inimeste sissetulekutes; peab seetõttu vajalikuks maksukoormuse sobilikku ja õiglast jaotamist kõigi maksumaksjate vahel, mis tooks ühest küljest kaasa asjakohase maksumäära kehtestamise kõigile finantsettevõtetele ning teisest küljest näeks ette järkjärgulise ja järsu maksukoormuse alandamise keskmise ja madala palga ning pensioni puhul – koos maksuvabastuste, maksumäärade läbivaatamise ja kompensatsiooniga maksuvaba määra korrigeerimata jätmisel vastavalt inflatsioonile (*fiscal drag*) – vaesuse ja mitte üksnes äärmusliku vaesuse – vähendamiseks ning tarbimise ja nõudluse kasvu ergutamiseks, reageerides seega antitsükliliselt praegusele majanduskriisile, mis ennustab majanduslangust;

9. rõhutab, et Euroopa makromajanduspoliitika peab majanduslanguse ning finantssektori ebastabiilsusega seotud ohtudele kiirelt ja koordineeritult reageerima, ning nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid – eriti euroalasse kuuluvad liikmesriigid – kasutaksid targalt ja ühesuunaliselt stabiilsuse ja kasvu paktiga võimaldatavat paindlikkust ning sobilikke antitsüklilisi mehhanisme, mis on suunatud struktuurilistele muutustele, riiklike vahendite tõhusale jaotamisele, riiklike kulutuste ümberstruktureerimisele ja kasvu toetavatele investeeringutele kooskõlas Lissaboni eesmärkidega, pöörates erilist tähelepanu väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete rollile;

10. rõhutab selles kontekstis vajadust kohaldada – eriti euroalal – ühist lähenemist palgapoliitikale, mis näeks ette palgatõusu kooskõlas tegeliku inflatsiooni ja tootlikkusega, kuna maksu- ja palgapoliitika on võimsad ja tulemuslikud nõudluse ning majandusliku stabiilsuse ja kasvu suurendamise hoovad;

11. tervitab asjaolu, et kujunemas on otsustusvaldkonnad, kus eurorühm tegutseb (peamise) poliitilise ja majandusliku kooskõlastava organina, mis suunab kiiret reageerimist ja ühiselt kokkulepituid strateegiaid, mitte ainult majandus- ja finantskriisile reageerimiseks, vaid ka makromajanduslike ja ühiste investeerimissstrateegiate taaselustamiseks, mis on suunatud kasvuvõimalustele, tõsiste tagajärgede ärahoidmisele Euroopa Liidu avaliku sektori rahanduses ja finantsstabiilsuses ning ELi majandus- ja rahapoliitika vahel parema tasakaalu saavutamisele;

12. on seisukohal, et kasulik oleks luua kohustuslik konsultatsiooni- ja kooskõlastamismehhanism komisjoni ja liikmesriikide, eriti eurorühma kuuluvate liikmesriikide vahel enne oluliste majanduslike meetmete vastuvõtmist, eelkõige selliste meetmete puhul, mis puudutavad energia, tooraine ja toidukaupade hindade kõikumist;

Riigi rahanduse jätkusuutlikkus ning stabiilsuse ja kasvu pakti ennetavate sätete tõhusus

13. peab riigi rahanduse jätkusuutlikkust eeltingimuseks ja prioriteediks mitte ainult stabiilsuse ja kasvu ning iga liikmesriigi makromajandusliku tööhõive, sotsiaal- ja keskkonnapoliitika formuleerimise, vaid ka majanduse arengu ja Euroopa sotsiaalse mudeli jaoks, mis on Euroopa Liidu arenguga lahutamatult seotud;

Teisipäev, 13. jaanuari 2009

14. väljendab sügavat muret seoses praeguse rahvusvahelise finantskriisi otseste tagajärgedega liikmesriikide rahanduse jätkusuutlikkusele ja kvaliteedile; tunneb eriti muret seoses kõnealuse kriisi mõjuga reaalmajandusele ja maksete tasakaalule uutes liikmesriikides, mis ei kuulu euroalasse ja kus otsesed välisinvesteeringud on järsult vähenenud;

15. juhib tähelepanu sellele, et eelarvedefitsiit ja riigivõlg pärsvad kasvu, kuna vähendavad liikmesriikide manööverdamisruumi kriisiperioodidel; kutsub liikmesriike suurematele pingutustele oma eelarvete konsolideerimiseks ja riigivõla vähendamiseks kasvuperioodidel, mis on terve, konkurentsivõimelise ja jätkusuutliku Euroopa majanduse eeltingimus; toonitab samuti, et halvasti kavandatud meetmed eelarvedefitsiidi ja riigivõla vähendamiseks – nagu riiklike investeeringute valimatu vähendamine – kahjustavad pikaajalisi kasvuväljavaateid;

16. juhib tähelepanu sellele, et uutes rahvusvahelistes tingimustes seoses finantskriisi ja majanduslangusega, mis on juba hakanud mõjutama euroala tööhõivet ning majanduskasvu, on defitsiidi suurenemist raske vältida; soovib seetõttu, et liikmesriigid kasutaksid majanduse taastumise ja kasvu ergutamiseks sihipäraselt stabiilsuse ja kasvu pakti võimaldatavat paindlikkust; juhib tähelepanu käesoleva finantskriisi eelarvemõjule ja palub komisjonil hinnata riiklike finantsinstitutsioonide päästekavade raames kasutatud riiklike vahendite mõju liikmesriikide rahandusele; palub komisjonil uurida stabiilsuse ja kasvu pakti kriteeriumide mõju praeguses kontekstis, kus majanduskasv on aeglane ja mitmeid liikmesriike ähvardab majanduslangus, ning nõuab, et hinnataks krediitkulude kasvu mõju liikmesriikide riigivõlale;

17. märgib, et muudetud stabiilsuse ja kasvu pakti toimib nõuetekohaselt; on seisukohal, et korrigeerivate sätete rakendamisega viimastel aastatel võib rahul olla, ning rõhutab ennetavate sätete tähtsust liikmesriikide rahanduspoliitika lähendamise ja jätkusuutlikkuse aspektist, eriti mis puudutab euroala riike;

18. jagab komisjoni seisukohta stabiilsuse ja kasvu pakti ennetavate sätete, liikmesriikidele antava toe ja meeldetuletuste ning parimate tavade vahetamise tähtsuse osas; nõustub eriti sellega, et kõnealused ennetavad sätted peaksid põhinema keskmist tähtaega tähtsustaval lähenemisel eelarvepoliitikale ja ühenduse tasandil kooskõlastamisele, arvestades, et tulemuslik tegevus eeldab ühist arusaamist majandus- ja eelarvepoliitika probleemidest Euroopa Liidus ning kindlat poliitilist pühendumist nimetatud probleemide lahendamisele samasuunaliste antitsükliiliste sekkumiste kaudu;

19. rõhutab keskmise tähtajaga eesmärgi kui majandus-, fiskaal-, eelarve- ja sissetulekutepoliitikaga seotud konkreetse eelarve-eesmärgi tähtsust, mis tuleks saavutada iga liikmesriigi konkreetse olukorraga kohandatud ja mitmeks aastaks määratletud makromajandusliku dialoogi kaudu; julgustab liikmesriike tugevdama keskmise tähtajaga eesmärgi usaldusvärsust ja seaduslikkust nii riiklikul tasandil, valitsuse allüksuste, parlamentide ja sotsiaalpartnerite (riiklik omand) tõhusama kaasamise abil, kui ka kohalikul tasandil piirkondlike eelarvete kaudu, võttes kasutusele piirkondlikke stabiilsuse ja kasvu pakke ning keskmise tähtajaga eesmärgi, võttes arvesse, kuidas kohalikud kulutused ja investeeringud mõjutavad riigi rahandust ja erinevate riikide kasvuperspektiive;

Teisipäev, 13. jaanuari 2009

20. peab äärmiselt oluliseks järjekindlust mitmeaastaste eelarveprogrammide ning aastaelarvete koostamise ja täitmise vahel; kutsub liikmesriike üles olema makromajanduslike prognooside koostamisel rangemad ja tegema kulutuste mitmeaastaste raamistike kriteeriumide, tähtaegade ning eesmärkide seadmisel tihedamat koostööd, et tagada eelarve- ja makromajanduspoliitika suurem tõhusus ja tulemuslikkus ühenduse tasandil;

21. juhib tähelepanu sellele, et liikmesriigid vajavad täiendavaid struktuurireforme ja paremat eelarvedistsipliini, samuti antitsüklilist maksupoliitikat, mis vähendab eelarvedefitsiiti majanduskasvu ajal, et olla paremini valmis äkilise negatiivse välismõjuga toimetulekuks;

22. rõhutab, et äkilise välismõjuga (näiteks kõrge riskitasemega (*subprime*) hüpoteeklaenude kriis) toimetulekuks on vaja kujundada makromajanduskavasid, kus võetakse arvesse mitte üksnes olukorda euroalal, vaid ka Euroopa Liidu nn järelejõudva majandusega riikides;

Riigi rahandus – laiema ja terviklikuma majandusliku lähenemisviisi keskne tegur

23. juhib tähelepanu sellele, et peamine eesmärk – kindel ja konsolideeritud riigi rahandus – tuleks määratleda uue stabiilsuse ja kasvu paktiga seotavate kohustuste alusel ning samas ka Lissaboni strateegia arengu, kasvu ja konkurentsivõime perspektiivis, mis nõuab nii struktuurilisi reforme kui ka riiklike kulutuste ja maksustamise struktuure, mis toetavad investeringuid (inimkapitali, teadusuuringutesse ja innovatsiooni, haridusse ja koolitusse, sealhulgas kõrgharidusse, tervishoidu, infrastruktuuri, keskkonda, julgeolekusse ja õigussüsteemi) ning sissetuleku ümberjaotamist, et toetada sotsiaalset ühtekuuluvust, kasvu ja tööhõivet;

24. rõhutab, et riigi rahanduse eesmärgid, mis on püstitatud Lissaboni uue tsükli integreeritud suuniste alusel, peaksid loomulikult moel ja tihedalt ühendama stabiilsus- ja lähenemiskavad riiklike reformikavadega; on veendunud, et terve ja kasvule orienteeritud Euroopa riikide rahanduse lisatav väärtus peaks peegelduma – eriti euroalal – Euroopa avaliku infrastruktuuri investeringute poliitikas, mis on formuleeritud ja kooskõlastatud ühiste eesmärkide alusel, mida võib rahastada mitte ainult riiklikest eelarvetest ja (osaliselt) ELi eelarvest, vaid ka uutest Euroopa rahastamisvahenditest (nagu Eurobond või Euroopa Investeerimisfond), mille eesmärgiks on toetada Euroopa Liidu ja euroala kasvu, tootlikkust ja konkurentsivõimet rahvusvahelises kontekstis;

25. on seisukohal, et kasulik oleks luua kohustuslik mehhanism lisaks Euroopa Parlamendile ka liikmesriikide parlamentidega konsulteerimiseks, pidades silmas stabiilsus- ja lähenemisprogrammide koordineeritud arendamist stabiilsuse ja kasvu pakti raames ning riiklike reformikavade arendamist integreeritud Lissaboni suuniste raames, nii, et need programmid oleksid omavahel ühendatud ja neid esitatakse koos, võimaluse korral iga aasta sügisel;

26. nõustub, et demograafilised muutused teevad struktuurireformi vajalikumaks, eriti seoses pensioniskeemide, tervishoiu ja pikaajalise hooldusega, ning juhib tähelepanu sellele, et oleks liiga piirav keskenduda ainult vananevale elanikkonnale (ja vähenevale sündivusele), võtmata arvesse üleilmastumise mõju, sealhulgas kolmandatest riikidest lakkamatu voona saabuvaid sisserändajaid, keda ei ajenda ainult majanduslikud põhjused, vaid kes põgenevad ka sõja ja kliimakatastroofide eest;

27. tõstab esile tööhõive ja sotsiaalse kaasamise poliitika olulisust, kus võetakse vajalikul määral arvesse eri põlvkondade, sugude ja üksikisikute vajadusi, tuginedes turvalise paindlikkuse põhimõttele ja seega ennetavatele meetmetele palkade ja sissetulekute toetamiseks sotsiaalse dialoogi abil, mis seab esikohale tootlikkuse suurenemise, jätmata kõrvale meetmeid pensionide kaitseks, pidades silmas, et puudulik pension ei ole ainult sotsiaalne probleem, vaid see suurendab ka sotsiaalkindlustuse kulutusi ning toob seega kaasa suuremad kulud riigi rahandusele;

Teisipäev, 13. jaanuari 2009

28. on arvamisel, et Lissaboni strateegia poliitikaga hõlmatud finantsturud ja -teenused tuleks siduda finantsstabiilsuse ja järelevalve mehhanismidega, mis tagavad kasvu ja riigi rahanduse kaitse negatiivsete tagajärgede eest; tunneb muret tuletisinstrumentide ja uute finantsinstrumentide kasutamise pärast, eelkõige kohalike omavalitsuste poolt, mis võib kahjustada kohalike piirkondade olukorda;

29. peab riigi rahanduses vajalikuks uut lähenemist, mis on süstemaatiline ja liikmesriikide, eelkõige euroalasse kuuluvate liikmesriikide vahel kooskõlastatud, mille eesmärk on toetada pikaajalist majanduskasvu (ja kasvupotentsiaali) ning mis keskendub riigi rahanduse kvaliteedi määramisele ja mõõtmisele mitmemõõtmelisele raamistikule, mis muudab Euroopa majanduse järskude välismõjude suhtes paindlikuks ja võimaldab reageerida demograafilistele probleemidele ning rahvusvahelisele konkurentsile ja tagada sotsiaalne õiglus ja ühtekuuluvus;

Riigi rahanduse kvaliteet: tulud ja kulud

30. peab ülimalt oluliseks, et liikmesriigid püüaksid rakendada ühtset kvaliteetset riigi rahanduspoliitikat, mis põhineb hindamismeetodil, mis hõlmab näitajaid ja eesmärke, mille formuleerimisel ja määramisel peaksid osalema Euroopa Parlament ja riikide parlamendid; peab komisjoni ettepanekut kasulikuks ja pooldab eelarvepoliitika hindamise süsteemi, mis keskendub konkreetsetele aspektidele, nagu riiklike kulutuste struktuur, tõhusus ja tulemuslikkus, maksusüsteemide ülesehitus ja tõhusus, avaliku halduse tõhusus ja kvaliteet, mõistlik eelarve haldamine ning kvaliteetse rahanduspoliitika koordineerimise meetod liikmesriikide vahel; nõuab nimetatud eesmärkide saavutamiseks riikide eelarvete võrreldavuse parandamist;

31. nõuab tungivalt, et liikmesriigid rakendaksid kvaliteetset riigi rahanduspoliitikat koos eelarvepoliitika hindamise süsteemiga – näiteks tulemuspõhine eelarve koostamine (tuginedes OECD mudelile) – eesmärgiga parandada riiklike kulutuste kvaliteeti, tugevdades vahendite eraldamise ja tulemuste vahelist seost; märgib, et soopõhine eelarve koostamine on hea näide tulemuspõhise eelarve koostamise kohta; see on meetod, mida Euroopa Parlament ise soovib ja edendab, mida kohaldatakse erineval määral mitmetes liikmesriikides nii kohalikul kui ka riiklikul tasandil ning mida tuleks rakendada järjekindlamalt, sealhulgas ka ühenduse tasandil; palub komisjonil välja töötada tulemuspõhise eelarve koostamise meetodid, suunised ja näitajad, mille alusel oleks võimalik liikmesriikide rahandus- ja makromajanduspoliitikat võrrelda ja ühtlustada, ning tunnustab, et see nõuab teadlike kodanike suuremat kaasamist ja seega ka suuremat vastutustunnet;

32. tervitab komisjoni algatatud mõttevahetust selle üle, kuidas muuta maksusüsteem kvaliteetseks, tõhusaks ja tulemuslikuks; on seisukohal, et liikmesriikide maksureformid viivad majanduskasvu suurenemisele ainult siis, kui need on kohandatud institutsioonilise ja haldussüsteemi, tootmissüsteemi ja tööturu (eeskätt tööhõive määra ja varimajanduse mõõtmete) konkreetsete tingimustega igas liikmesriigis;

33. juhib tähelepanu liikmesriikide erinevustele maksukoormuse ja struktuuri osas; tunnustab, et on raske kavandada ühtset maksureformi, mis tooks kaasa majanduskasvu – arvestades otseselt maksustamiselt kaudsele, tarbimispõhisele maksustamisele ülemineku eeliseid (laiem maksubaas) ja puudusi (progresseeruvuse põhimõtte nõrgenemine); rõhutab siiski, et maksusüsteemi tõhususe ja maksutulu suurendamise, tööhõive suurendamise, moonutuste vähendamise ja ühenduse tasandi majanduskasvu kiirendamise eesmärgil oleks võimalik võtta rida ühiseid meetmeid, sealhulgas eelkõige:

— laiema maksubaasi (ja madalamate määrade) rakendamine, et vähendada moonutusi ja suurendada tulusid;

Teisipäev, 13. jaanuari 2009

— töö maksustamise vähendamine maksukoormuse õiglasema jaotamise teel maksumaksjate eri kategooriate vahel; soodustuste ja maksuvabastusskeemide ümberkorraldamine ning eeskätt ümberlülitumine teistele teguritele või valdkondadele;

34. juhib tähelepanu asjaolule, et maksureformid, mille eesmärgiks on usaldusväärne riigi rahandus, majanduskasv, tõhusus, lihtsustamine, moonutuste kõrvaldamine ja võitlus maksupettuste ning maksudest kõrvalehiilimise ja maksuparadiiside vastu, on edukamad, kui need on liikmesriikide, eriti euroala riikide vahel koordineeritud ja ühendatud, võttes arvesse siseturu arengu- ja konkurentsipotentiaali;

35. juhib tähelepanu keskele teemale, milleks on säästvate kasvule suunatud riiklike kulutuste struktuur, ning rõhutab, et infrastruktuuri ja inimkapitali tehtavate investeeringute kvaliteet ja tõhusus soodustab Euroopa majanduse tootlikkuse ja konkurentsivõime kasvu, kui investeeringute puhul seatakse esikohale üldhuviteenused inimeste vajaduste ja elanikkonna koosseisu eelneva määratlemise alusel ning pööratakse erilist tähelepanu soolise võrdõiguslikkuse poliitikal ja demograafilistele muutustele; juhib tähelepanu sellele, et elanikkonna vananemisest tulenevat survet sotsiaal- ja terviseteenustele saab vähendada investeeringutega terviseharidusse; rõhutab, et riiklikud kulutused tuleb ümber korraldada, jaotades eelarvevahendid ümber majanduskasvu soodustavatele sektoritele, kasutades riiklike ressursse tõhusamalt ja tulemuslikumalt ning nähes ette asjakohase integreeritud avaliku ja erasektori võrgustiku;

36. juhib tähelepanu vajadusele reformida ja ajakohastada avalik haldus, mis on riikliku kulu- ja tulussüsteemi keskmes, ning tagada, et see vastaks tulemuslikkuse, tõhususe ja tootlikkuse, vastutuse ja tulemuste hindamise kriteeriumidele, mis on kujundatud vastavalt liikmesriikide avaliku halduse ja riiklike ning kohalike institutsioonide struktuurile, ning võttes vajalikul määral arvesse Euroopa Liidu tegevusest tulenevaid kohustusi ja võimalusi, tagades, et avalikku sektorit seostatakse mõistliku eelarvega ning see aitab majanduse konkurentsivõimet suurendada;

37. rõhutab, kui tähtis on eelarve usaldusväärne haldamine, mis põhineb eeskirjade ja menetluste kogumil, millega määratakse kindlaks avaliku sektori eelarvete koostamine, rakendamine ja järelevalve keskmise ajavahemiku jooksul, võttes arvesse liikmesriikide eelarvete konsolideerimist ja avaliku sektori kulutuste ümberkorraldamist, millega kaasneb kontekstianalüüsi meetod (ühenduse, riiklikul ja kohalikul tasandil) ja eesmärkide määratlemine, kaasa arvatud eelnev ja järgnev mõju hindamine, tulemuste ja tegevuse mõõtmine ja hindamine ning tulemuspõhise eelarve koostamise mehhanismide reguleerimine; arwab, et tuleb tegutseda tagamaks, et liikmesriikide maksuhalduse eeskirjad oleksid liikmesriikides ja eriti euroalal ühtsed ning konteksti arvestavad nii ajastuse kui ka eesmärkide osas; samuti arwab, et need maksuhalduse eeskirjad peaksid olema seotud majanduse juhtimisega, et edendada ühiseid eelarve, majanduse ja investeerimise võimalusi, mis on suunatud samadele eesmärkidele suurema tõhususe ja mitmekordse mõju nimel, ning saavutada märkimisväärseid tulemusi, mis on praegustes rasketes majandustingimustes eriti vajalikud; on seisukohal, et valitseb oht, et kooskõlastamata riiklikud majanduse taastamise plaanid võivad üksteist vastastikkult tühistada; märgib sellega seoses, et liikmesriikide eelarved tuleb koostada ühiste majanduslike perspektiivide ja analüüside alusel;

38. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles eelöeldut arvesse võttes looma liikmesriikide eelarvepoliitika järelevalveks ja kvaliteedi hindamiseks kooskõlastamismehhanismi, mis on tihedalt seotud stabiilsuse ja kasvu pakti mehhanismidega ning kus rakendatakse Lissaboni strateegia ühtseid suuniseid, tuginedes süstemaatilisele kvaliteediaruandlusele, kvaliteetse riigi rahanduspoliitika hindamisele tulemuspõhise eelarve koostamise süsteemi kaudu ja kvaliteetse riigi rahanduspoliitika regulaarsele läbivaatamisele;

*
* *

39. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.